

JAARVERSLAG 2010

Inhoud

<i>STONE</i>	1
<i>Bestuur en organisatie 2010</i>	2
<i>Onderzoek</i>	3
<i>Bescherming</i>	5
<i>Communicatie</i>	6
<i>Tijdschrift Uilen</i>	7

STONE

Doelstelling STONE

“De belangenbehartiging van de Steenuil in het algemeen en het bevorderen van het onderzoek en de bescherming van de Steenuil in het bijzonder.”

Missie STONE

STONE wil een platform zijn voor het uitwisselen en bundelen van ervaringen, kennis en informatie ter bevordering van de bescherming van en het onderzoek naar de Steenuil.

Algemeen en organisatie

STONE is opgericht op 8 maart 1997 en is de landelijke werkgroep die de bescherming van en onderzoek aan de Steenuil coördineert, stimuleert en faciliteert. Daartoe wordt intensief samengewerkt met relevante binnen- en buitenlandse, vrijwillige en professionele organisaties die betrokken zijn bij de bescherming van en onderzoek naar Steenuilen.

Sinds 14 januari 2000 is STONE een stichting. STONE wordt geheel gedragen door vrijwilligers. De werkzaamheden worden landelijk aangestuurd en gecoördineerd door het bestuur. STONE houdt geen kantoor; de bestuursleden werken vanuit huis waardoor de organisatiekosten minimaal zijn.

STONE beschikt over een algemeen, landelijk contactadres. Slagvaardig reageren en handelen is daarbij uitgangspunt. Sinds 2004 is er een landelijk dekkend netwerk van STONE-regiocontactpersonen die als eerste aanspreekpunten in de regio fungeren en een klankbord zijn voor het landelijke bestuur.

Er is inmiddels een groot netwerk van vele honderden steenuilvrijwilligers die veelal via lokale en regionale werkgroepen mede onder de vlag van STONE hun activiteiten ontplooiën. Dit grote netwerk van vrijwilligers is de basis voor de bescherming (en onderzoek) van de Steenuil. STONE beschouwt de ondersteuning en het behoud van dit netwerk als een belangrijke taak.

Donateurs

Donateurs betaalden in 2010 minimaal € 10,- per kalenderjaar. STONE telde in 2010 circa 275 betalende donateurs. Veel donateurs betaalden meer dan de gevraagde minimumbijdrage.

Het verschijnen van *Uilen* in december 2010 en de publiciteit daar omheen heeft aan het einde van het jaar geleid tot een opvallende toename van het aantal begunstigers.

Bestuur en organisatie 2010

Bestuur

In 2010 is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. In de loop van het jaar zijn Jan van 't Hoff en Erwin van Maanen helaas gestopt als bestuurslid, vanwege drukke werkzaamheden die niet meer gecombineerd konden worden met het bestuurswerk. Dat betekende dat het bestuur de tweede helft van het jaar een (te) kleine bezetting van vier personen kende, wat de werkdruk merkbaar opvoerde. Er was dan ook dringend behoefte aan versterking. Het bestuur is actief op zoek gegaan naar nieuwe bestuursleden. Daaruit zijn het eind van het jaar twee kandidaten naar voren gekomen die in 2011 tot het bestuur zullen toetreden: Theo Boudewijn en Mieke Minco. Joep van de Laar heeft in 2010 het penningmeesterschap definitief op zich genomen.

Bestuursamenstelling 1-1-2010

Ronald van Harxen	– voorzitter
Pascal Stroeken	– secretaris
Joep van de Laar	– penningmeester
Jan van 't Hoff	– lid
Ingrid Sloot	– lid
Erwin van Maanen	– lid

Bestuursamenstelling 31-12-2010

Ronald van Harxen	– voorzitter
Pascal Stroeken	– secretaris
Joep van de Laar	– penningmeester
Ingrid Sloot	– lid

Het bestuur heeft in 2010 vergaderd op 2 februari, 20 april, 14 juli, 14 september en 16 november. De grote slagvaardigheid van de organisatie schuilt in het intensieve e-mailverkeer tussen de bestuursleden waardoor het aantal vergaderingen beperkt kan blijven.

Meerjarenplan 2007-2011 en Jaarplan 2010

Het in 2006 opgestelde Meerjarenplan 2007-2011 (MJP) werd in 2010 geactualiseerd. Het MJP is een leidraad voor het bestuur bij de planning van de activiteiten en bij het stellen van prioriteiten.

Mede ten behoeve van de subsidiering door Vogelbescherming Nederland is het Jaarplan 2010 opgesteld. Het jaarplan geeft een overzicht van de activiteiten die voor het verslagjaar werden voorzien.

Financieel

Een belangrijke inkomstenbron is de contributie van de donateurs. Evenals in andere jaren was de betaling van de jaarbijdrage door de donateurs een punt van zorg. Gebleken is dat velen die als begunstiger genoteerd staan, vergeten te betalen. Om die reden heeft het bestuur besloten dat donateurs STONE met ingang van 2011 kunnen machtigen om de contributie jaarlijks te innen. Daartoe hebben alle donateurs in december 2010 bij het tijdschrift *Uilen* een machtigingsformulier ontvangen. Reeds velen hebben direct van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Tevens heeft publiciteit rondom het verschijnen van *Uilen* ook geleid tot een stijging van (deels achterstallige) donaties. Hiermee is een flinke impuls gegeven aan de continuïteit van deze inkomstenbron.

Verder is STONE in 2010 met een bedrag van € 3.200,- ondersteund door Vogelbescherming Nederland. Hiermee kon de continuïteit van de werkzaamheden van de stichting worden gewaarborgd.

Uit de Jaarrekening 2010 blijkt dat STONE in een gezonde financiële positie verkeert.

Algemeen contactadres

Op het algemeen contactadres (secretariaat) zijn met grote regelmaat mails en telefoontjes binnengekomen van allerlei aard, van onder meer particulieren, steenuilenwerkgroepen, overheden en ecologische adviesbureaus. Het ging in het verslagjaar om ongeveer 300 mails en/of telefoontjes (gemiddeld ca. 6 per week), een forse toename ten opzichte van 2009 (toen ca. 200). In meerdere gevallen konden de vragen aan de regiocontactpersonen worden doorgespeeld.

Ook bij de individuele bestuursleden, met name de voorzitter en de webmaster / penningmeester, zijn regelmatig mails en telefoontjes binnengekomen.

Regiostructuur

De regiocontactpersonen (RC's) vervullen de voorpostfunctie in de regio en regelen allerlei STONE-gerelateerde zaken, zoals verzoeken om ondersteuning en het beantwoorden van

vragen uit de regio.

In voorkomende gevallen zijn de RC's door het bestuur geraadpleegd of gevraagd om ondersteuning met allerhande praktische zaken.

Op 13 maart 2010 is op kantoor van Vogelbescherming een RC-contactdag georganiseerd waarop vele actuele zaken zijn besproken tussen de RC's en het bestuur.

Er hebben zich enkele wisselingen voorgedaan onder de RC's. In mei heeft Sonja Grooters haar RC-schap voor regio Achterhoek-Liemers na 6 jaar trouwe dienst overgedragen aan Bert Kwakkel.

Erwin van Maanen kon zijn RC-schap voor regio Veluwe - Gelderse Vallei helaas niet langer vervullen. In december 2010 heeft

Harry van Diepen zich bereid getoond om het RC-schap voor deze regio over te nemen.

Samenwerking

Ook in 2010 werkte STONE voor de realisatie van de doelstellingen structureel en intensief samen met diverse professionele organisaties:

- Vogelbescherming Nederland
- SOVON Vogelonderzoek Nederland
- Vogeltrekstation

Onder meer ten behoeve van de realisatie van het tijdschrift *Uilen* is ook intensief samengewerkt met andere landelijke uilenwerkgroepen: KWN Kerkuilenwerkgroep Nederland, OVN Oehoewerkgroep Nederland en Werkgroep Ruigpootuilen.

Verder zijn contacten onderhouden met een groot aantal lokale en regionale werkgroepen en organisaties.

Op het internationale vlak zijn contacten onderhouden met diverse steenuilenwerkgroepen elders in Europa (Vlaanderen, Wallonië, Duitsland, Frankrijk, Italië). In 2010 was geen sprake van concrete internationale samenwerking.

Onderzoek

Nadere analyse overleving jonge Steenuilen

Door het Vogeltrekstation is in opdracht van Vogelbescherming en STONE een nadere analyse uitgevoerd naar de knelpunten van de overleving van jonge Steenuilen (seasonal survival analysis). De belangrijkste conclusie is dat de grootste sterfte optreedt in de eerste maanden na het uitvliegen. De afname van de overleving in de laatste 35 jaar lijkt vooral te spelen tijdens de winter en het vroege voorjaar. Van de resultaten is een rapport verschenen alsmede een artikel in *Uilen* nr 1. In het rapport is een aantal

aanbevelingen gedaan voor nader onderzoek die STONE de komende jaren zal oppakken.

Dit onderzoek is gefinancierd met een projectsubsidie, via Vogelbescherming Nederland.

Onderzoek sterfteoorzaken en mislukkingsoorzaken nesten

Door SOVON is in samenwerking met STONE, in opdracht van Vogelbescherming en STONE, in kaart gebracht hoe de melding en registratie van dode Steenuilen kan worden verbeterd om het onderzoek naar de sterfteoorzaken te verbeteren. Ook is onderzocht hoe de registratie van mislukte nesten (mislukkingsoorzaken) kan worden verbeterd, in nauwe samenhang met het reproductieonderzoek / Nestkaarten.

Aanleiding zijn de onderzoeksresultaten van afgelopen jaren, waaruit naar voren is gekomen dat de sterfte van jonge Steenuilen is toegenomen en dat het aandeel mislukte nesten over de afgelopen 30 jaar fors is toegenomen.

De resultaten van beide onderzoeken verschijnen in 2011 in een definitief rapport. De vernieuwde registratie van mislukkingsoorzaken van nesten is bovendien opgenomen in de nieuwe *Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil*, waarvan het manuscript in december 2010 is afgerond (verschijnt in 2011).

Dit onderzoek is gefinancierd met een projectsubsidie, via Vogelbescherming Nederland.

Conditie-index steenuiljongen

In opdracht van STONE is door SOVON een grote dataset aan gewichtsmetingen van jonge Steenuilen geanalyseerd om te komen tot een betrouwbare gewichtsgroei-curve. Die curve vormt de basis voor het bepalen van de conditie-index van nestjongen, om op die

manier middels een gestandaardiseerde methodiek een beter beeld te krijgen van de conditie van nestjongen. De resultaten en de methodiek zijn verwerkt in de nieuwe *Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil*. De handleiding en het eindrapport van de gewichtsanalyse verschijnen begin 2011. Een verkorte weergave van de methodiek is tevens in artikelvorm verschenen in *Uilen* nr. 1.

Dit onderzoek is gefinancierd door STONE.

Archief Piet Fuchs

In november heeft de nestor van het Nederlandse steenuilenonderzoek, Piet Fuchs, zijn omvangrijke archief beschikbaar gesteld aan STONE, in de persoon van bestuurslid Joep van de Laar.

In het kader van het ontsluiten van historische reproductiegegevens is in 2010 een start gemaakt met de analyse van de gegevens van Piet Fuchs uit de jaren zeventig, tachtig en negentig van de vorige eeuw, verzameld in de Betuwe. Hiervoor is door Vogelbescherming een vrijwilligersvergoeding beschikbaar gesteld voor 2010 en 2011.

Na de verwerking van de broedbiologische gegevens van Piet Fuchs zullen in 2011 ook gegevens uit enkele andere papieren archieven worden ingevoerd. Het werk wordt uitgevoerd door Mary-Anne Verhoofstad met inhoudelijke begeleiding vanuit het bestuur.

Voedselonderzoek

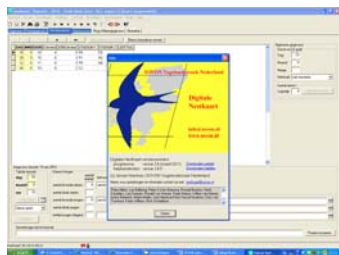
Aan het voedselonderzoek (prooiaanvoer) bij de webcam van Beleef De Lente in 2010 is voor het vierde jaar op rij dankzij een groot

aantal vrijwillige, gemotiveerde kijkers een succesvol vervolg gegeven. In een artikel in *Uilen* nr. 1 is een uitgebreid artikel gewijd aan dit unieke onderzoeksproject. Dit onderzoek draagt substantieel bij aan de kennis over de prooikeuze in de broedtijd.

Nestkaarten: reproductieonderzoek

In 2010 is de inspanning voortgezet om deelname aan het Nestkaartenproject van SOVON te bevorderen. Er worden nu jaarlijks bijna 1.000 steenuilnestkaarten ingevuld. Het doel van STONE is om zoveel mogelijk en kwalitatief goede nestkaarten (broedgegevens) van Steenuilen uit heel

Nederland in de landelijke database op te nemen zodat een gedegen analyse van de reproductie ook in de toekomst is gewaarborgd. In navolging van de

analyse over de periode 1977-2007 zijn in 2010 de resultaten van het reproductieonderzoek over 2008 en 2009 door STONE uitgewerkt en gepresenteerd in een artikel in *Uilen* nr 1. Beoogd wordt om dit jaarlijks te herhalen om op deze manier de resultaten direct terug te koppelen naar de waarnemers en uiteraard om het broedsucces goed te monitoren.

In 2010 is hard gewerkt aan het schrijven van een nieuwe *Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil*, die begin 2011 verschijnt. Het manuscript is voorgelegd aan diverse veldonderzoekers verspreid over Nederland en is afgerond in december 2010. Met de handleiding wordt beoogd het veldwerk van het reproductieonderzoek te standaardiseren.

Bescherming

Maatregelencatalogus en ErfWijzer

De in 2009 verschenen *Maatregelencatalogus*, die naast een boekwerk ook met behulp van een handige zoekleutel gratis op de website van STONE kan worden geraadpleegd, bleek ook in 2010 in een grote behoefte te voorzien. De praktische tips worden gewaardeerd en dragen bij aan een daadwerkelijke bescherming van het leefgebied van Steenuilen.

De in 2009 ontwikkelde *ErfWijzer Steenuil* is een praktische opvolger van de erfscan uit de *Maatregelencatalogus*. De *ErfWijzer* heeft tot doel om op een eenvoudige manier de geschiktheid van een erf en omgeving voor Steenuilen in beeld te brengen en verbeterpunten te formuleren. In maart 2010 is de *ErfWijzer* online beschikbaar gesteld voor erfbewoners en steenuilvrijwilligers. In 2010 is geld vrijgemaakt om de *ErfWijzer* in een mooie opmaak in een grote oplage (15.000 ex) te drukken. In 2011 worden de *ErfWijzers* verspreid in het vrijwilligersnetwerk.

Flora- en faunawet (Ffw)

Ook in 2010 passeerden (indirect) weer veel Ffw-kwesties. Verspreid door heel Nederland spelen ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de wettelijke bescherming van Steenuilen aan de orde is.

Helaas is het door de hoge werkdruk van het bestuur niet gelukt om in 2010 de aangekondigde 'Ffw-handreiking' op te stellen, die werkgroepen, particulieren en overheden ondersteunt bij dit soort kwesties. Wat eveneens een rol speelde bij de vertraging is dat de regelgeving rond de toepassingspraktijk van de Ffw in 2010 ingrijpend is veranderd. De consequenties

daarvan werden pas in de loop van het jaar duidelijk.

Door allerhande ontwikkelingen bij de (rijks)overheid (bezuinigingen) is het plan om samen met Dienst Landelijk Gebied (DLG) van het voormalige ministerie van LNV (thans EL&I) een steenuilenprotocol te ontwikkelen voor het beoordelen van Ffw-zaken, in 2010 niet van de grond gekomen.

Vogelbescherming heeft het ministerie gevraagd om een dergelijk protocol zo spoedig mogelijk op te stellen.

Erfvogelnieuwsbrief

De in 2009 voor het eerst verschenen 'erfvogelnieuwsbrief' kreeg in 2010 een waardig vervolg (*Erfvogels in beeld 2010*).

Erfvogels in Beeld is een uitstekend communicatiemiddel naar de erfbewoners, als 'eerstelijnsbeschermers'. De ervvogelnieuwsbrief is een initiatief van Vogelbescherming Nederland waarbij samen wordt gewerkt met STONE,

Kerkuilenwerkgroep

Nederland, Werkgroep Roofvogels Nederland (Torenvalk) en Hirundo (Boerenzwaluw). Aan de editie in 2010 heeft ook

Landschapsbeheer Nederland meegewerkt.

Met een oplage van 45.000 exemplaren heeft de beschermingsboodschap vele boeren en buitenlui bereikt. Voor de verspreiding is onder meer het uitgebreide steenuilennetwerk in het land ingeschakeld.

Werkgroep 'handel'

In 2010 participeerde STONE in de werkgroep handel in uilen en roofvogels die in 2009 op initiatief van Vogelbescherming in het leven is geroepen. De werkgroep wil de misstanden rondom de verkoop en het als huisdier houden van deze vogels, alsmede zaken als

roofvogelshows aanpakken. In 2010 is een rapport van deze werkgroep verschenen.

Op initiatief van enkele (steenuil)kijkers van Beleef de Lente is in het voorjaar van 2010 een petitie opgesteld om aandacht te vragen voor de problematiek van de handel in en het houden van roofvogels en uilen. Naast de publiciteit op de website van Beleef de Lente heeft STONE via haar communicatiemiddelen aandacht besteed aan deze actie.

De sluitingsdatum van de petitie is voorzien op 1 oktober 2011, waarna deze zal worden aangeboden aan de politiek. Een groot aantal mensen uit Nederland en Vlaanderen heeft deze online petitie inmiddels ondertekend.

Communicatie

Website steenuil.nl

De website www.steenuil.nl is met grote regelmaat voorzien van nieuwe en actuele informatie. De website voorziet in een grote behoefte bij mensen die op zoek zijn naar informatie over steenuilbescherming en STONE.

De site werd in 2010 door een toenemend aantal mensen bezocht, met een duidelijk piek in het voorjaar (effect van Beleef de Lente en samenhangend met de broedtijd).

Digitale nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief die in 2009 het licht zag bleek ook dit verslagjaar een schot in de roos. Het is een uitstekend medium om op een snelle en goedkope wijze de achterban (donateurs en andere geïnteresseerden) periodiek te informeren over zaken omtrent de Steenuil en STONE. Eind 2010 waren er bijna 1.000 personen op deze gratis service van STONE geabonneerd, voornamelijk uit Nederland en Vlaanderen.

Er zijn in 2010 vier nieuwsbrieven verstuurd, in maart, juli, oktober en december.

Forum Uil In Log (UIL)

Het in 2009 gestarte uilendiscussieforum via waarneming.nl bleek afgelopen jaar helaas niet aan de verwachtingen te voldoen. Slechts een enkeling wist de weg naar dit forum te vinden, waardoor het feitelijk niet functioneert zoals was bedoeld. Het bestuur heeft besloten het forum wel in stand te laten, maar er verder geen energie meer in te stoppen. De communicatiemiddelen waarover STONE nu beschikt (website, digitale nieuwsbrief, tijdschrift *Uilen*) worden voorlopig toereikend geacht.

Landelijke Steenuilendag

In 2010 heeft geen Landelijke Steenuilendag plaatsgevonden. Deze is om praktische redenen verschoven naar februari 2011. De voornaamste reden hiervoor was het feit dat het verschijnen van de *Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil*, waarvan de presentatie op de landelijke dag gepland was, niet haalbaar was in 2010.

Posters

Op de SOVON-dag, eind november 2010, is een nieuwe serie posters in gebruik genomen voor de presentatiewand. In vier verschillende, kleurrijke posters wordt in woord en beeld de Steenuil gepresenteerd (onderwerpen: Steenuil, leefgebied, voedsel, voortplanting). Ook zijn voor alle 15 regio's twee sets van de vier posters beschikbaar die lokale werkgroepen kunnen gebruiken bij lezingen en dergelijke.

Daarnaast is een algemene poster over de Steenuil gemaakt, die verkocht kan worden.

Lespakket basisonderwijs

In 2009 is in samenwerking met Vogelbescherming Nederland gestart met het ontwikkelen van een lespakket voor het basisonderwijs.

In het voorjaar van 2010 is een aantal lessen ontwikkeld die aansloten bij de actualiteit van steenuilwebcam van Beleef de Lente. Deze lessen waren beschikbaar als onderdeel van 'Vogels op School' op de website www.wildzoekers.nl.

SOVON-dag

Traditiegetrouw was STONE op 27 november met een stand aanwezig op de SOVON-dag in Nijmegen. De stand werd druk bezocht.

Webcam Beleef de Lente

Voor het vierde jaar op rij was de Steenuil één van de hoofdrolspelers in het webcamproject Beleef de Lente van Vogelbescherming Nederland. Bijna 1 miljoen unieke bezoekers van over de hele wereld bekeken de schitterende live-beelden. De begeleiding bij de steenuilcam werd ook dit jaar weer verzorgd door STONE.

Tijdschrift Uilen

Ons vertrouwde tijdschrift *Athene* heeft in 2010 na 14 edities opgehouden te bestaan in verband met de lancering van het nieuwe landelijke tijdschrift *Uilen*, waarvan nummer 1 in december 2010 is verschenen.

Uilen is een samenwerking tussen de vier landelijke uilenwerkgroepen, naast STONE: KWN Kerkuilenwerkgroep Nederland, OWN Oehoewerkgroep Nederland en Werkgroep Ruigpootuilen. De redactie is gevormd door vertegenwoordigers van de vier werkgroepen. De coördinatie en voortrekkersrol lag bij STONE.

Het tijdschrift is voor een belangrijk deel gefinancierd door Vogelbescherming Nederland. Verder zijn belangrijke bijdragen ontvangen van Prins Bernard Cultuurfonds, Dierenrampenfonds, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting en de ecologische adviesbureaus Bureau

Waardenburg bv en Altenburg & Wymenga. Ook STONE heeft vanuit haar eigen middelen een forse financiële bijdrage geleverd aan deze uitgave.

Uilen is prachtig vormgegeven door Arno ten Hoeve en beslaat maar liefst 100 pagina's met informatieve bijdragen over Steenuil, Kerkuil, Ransuil, Bosuil, Ruigpootuil en Oehoe. Het tijdschrift is met groot enthousiasme ontvangen.

Het eerste nummer is verschenen in een oplage van 2.500 en is gestuurd naar alle betalende donateurs van STONE (en andere uilenwerkgroepen). Tevens is – exclusief – dit eerste nummer gratis verspreid onder alle actieve veldmensen van de uilenwerkgroepen, zoals STONE.

Uilen verschijnt eenmaal per jaar en zal vanaf 2011 worden gestuurd aan alle donateurs van de uilenwerkgroepen. Andere belangstellenden kunnen een abonnement nemen.

vastgesteld door bestuur van Stichting STONE, maart 2011

De werkzaamheden van STONE werden in 2010 financieel mede mogelijk gemaakt door Vogelbescherming Nederland.

